

Vraag	Antwoord	Scores

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1 De takomst fan Fryske kultuer

1 B

2 **maximumscore 1**

(de hâlding fan) Friezen foar Hollanners oer (r. 3-5 / r. 7)
plattelân foar stêd oer (r. 6-7)

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen als beide antwoorden goed zijn.

3 D

4 **maximumscore 2**

- Friezen (dy't de lânbou foar de tsjinstferliening ferruilen) begûnen te pindeljen tusken stêd en doarp (r. 27-30) 1
- globalisearring en digitalisearring (r. 42) 1

Opmerking:

Als eerste element mag ook goedgerekend worden: "Friezen ferruilen de lânbou foar de tsjintferliening" (r. 27-29).

5 **maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:

It ferskil yn wurdearring tusken it skreaune Frysk en it sprutsen Frysk is lytser wurden (r. 54-57).

6 **maximumscore 1**

"Belangriker noch ... master opsloech." (r. 62-64)

7 B

8 C

9 **maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:

Nee, want hy fynt it in winsklike ûntjouwing dat de provinsje de twa eleminten byinoar bringe wol.

Vraag	Antwoord	Scores
10	C	
11	maximumscore 1 De kern van een goed antwoord is: It museum wol it ferhaal fan Fryslân fertelle, sûnder it Frysk (funksjoneel) te brûken. of De Fryske kultuer wurdt beljochte, mar it Frysk as (wichtich) ûnderdiel fan dy kultuer komt amper oan 'e oarder.	
12	maximumscore 1 “ûndergongsprofesijen” (r. 92-93)	
13	maximumscore 1 De kern van een goed antwoord is: omdat de <i>millennials</i> de nije generaasje binne dy't (kultuerbelied ynkoarten oernimme sille en) de mienskip foarmjaan sille	
14	maximumscore 2 De kern van een goed antwoord is: • It Frysk makket de meartaligens yn Fryslân unyk (r. 144-146)• It Frysk (as lokale taal) hâldt de sosjale koheezje en geastlike sûnens op in heger peil (r. 146-149)	1 1
15	A	

Vraag	Antwoord	Scores

Tekst 2 Meartaligens begraaft Frysktalige kultuer

16 A

17 **maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:

De definysje yn tekst 1 jout gjin omtinken oan sosjale meartaligens / de meartaligens yn de Fryske maatskippij(, mar giet allinnich yn op meartaligens as yndividueel kapitaal).

18 **maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:

it Frysk as swakke minderheidstaal foar it Nederlânsk as sterke mearderheidstaal oer

Opmerking

Uit het antwoord moet naar voren komen dat er sprake is van een machtsverhouding tussen het Fries en het Nederlands.

19 **maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:

de ûntjouwing dat it (fak) Frysk yn de ferdrukking komt / tekoart dien wurdt (as gefolch fan it meartalichheidsbelied)

20 C

21 B

22 **maximumscore 1**

“Diglossy yn ... oare kant.” (r. 40-45)

23 **maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:

Sy tinke dat se yn it taalgefang / it fytsehok thús hearre.

24 D

25 **maximumscore 1**

De kern van een goed antwoord is:

dat in skriuwer net bekend stean wol as ien dy't ferhalen/stikjes skriuwt oer saken dy't beheind binne ta it lokale / as ien dy't net iepen stiet foar de bûtenwrâld / de wrâld bûten Fryslân

Vraag	Antwoord	Scores
26	maximumscore 2 De kern van een goed antwoord is:	
	De skriuwer fan tekst 1 stelt dat dy ûntjouwing foarm krige troch it feit dat Friezen folslein twatalich waarden as gefolch fan it pindeljen tusken stêd en doarp	1
	De skriuwer fan tekst 2 bewearst dat dy ûntjouwing it gefolch wie fan bewuste politike besluten (en besluten om neat te besluten)	1

Tekst 3 Wy binne beide Fries. Dat is de basis

- 27** D
- 28** **maximumscore 1**
belangstelling (r. 27)
- 29** **maximumscore 1**
De kern van een goed antwoord is:
omdat âlderren wat mear netinke oer / mear ûnderfining hawwe mei de beheinigen fan it bestean (as jongere minsken dy't oeral mooglikheden sjogge) (r. 41-43)
- 30** **maximumscore 2**
De kern van een goed antwoord is:
- Breuker ferklearret (benammen) wêróm't it libben fan Postma sa ferrûn is 1
 - Steenmeijer hâldt har (benammen) by de uterlikheden / hœ't it libben fan Postma ferrûn is 1
- 31** B
- 32** **maximumscore 1**
De kern van een goed antwoord is:
omdat er (it gefoel hat dat er) syn libben net begripe kin sûnder in transidinte diminsje / dualisme (r. 66-68)
of
omdat er ferlet hat fan in transidinte diminsje / dualisme (yn syn libben)

Vraag	Antwoord	Scores
33	maximumscore 1 De kern van een goed antwoord is: Breuker sjocht sawol Postma as himsels as fertsjintwurdiger fan de Hege Romantyk (út de tiid doe't ferstân en gefoel beide harren gerak krigen) (r. 76-79). of dat se beide plak jouwe oan sawol ferstân/ratio as oan gefoel/emoasjes <i>Opmerking</i> <i>Als de tweede optie als antwoord wordt gegeven, het antwoord alleen goed rekenen als de elementen verstand/ratio en gevoel/emotie allebei genoemd worden.</i>	
34	A	
35	maximumscore 1 Postma syn wittenskiplike ambysje is yn syn eigen eagen net útkaam (r. 105-109)	
36	maximumscore 1 De kern van een goed antwoord is: Postma socht (by syn tanimmend kristlike formulearringen) it kompromis / in stânpunt boppe de partijen (r. 117-119) of Postma woe foar elk fersteanber wêze (r. 120) of Postma sprekt as dichter in taal dy't begryplik is.	
37	A	

Bronvermeldingen

tekst 1	naar: Goffe Jensma, Friesch Dagblad, 22 december 2018
tekst 2	naar: Abe de Vries, Friesch Dagblad, 10 januari 2019
tekst 3	naar: Abe de Vries, Friesch Dagblad, 27 november 2018